

VÝROČNÁ SPRÁVA PDCS 2018

Radost z dialógu,
poznávania a zmeny ▲

Fotografie vo výročnej správe pochádzajú z konferencie Face to Face: Občianski aktéri v konflikte IV a rôznych aktivít PDCS v roku 2018.

Autori fotografií: Zora Pauliniová, Rudolf Baranovič, Simona Babjaková a archív PDCS

DUŠAN ONDRUŠEK: NIE SME ZO ŠKATUL'KY

V jednom z aforizmov predkladá Nassim Nicholas Taleb takúto úvahu o zmechanizovanom a odcudzenom svete dneška: „Len čo sa človek narodí, už ho umývajú, aby bol ako zo škatulky; pustia ho domov, kde v jednej veľkej škatuli býva; v škole si všetko, čo sa doposiaľ naučil, zaškatulkuje; v pojazdnej škatuli dochádza do pevnej škátule, ktorej sa hovorí práca a kde sú naškatulkovaní vedľa seba ďalší ľudia; po práci si v tej svojej škatuli zájde do potravín kúpiť nejaké to jedlo v škatuliach; potom ho tá škátula dopraví do fitka, kde sedí v ďalšej škatuli; hovorí o tom, že je potrebné myslieť mimo pevné dané škatulky; a keď zomrie, zasa ho dajú do škátule. Samé škátule, euklidovské, geometricky uhladené škátule...“¹ Talebova úvaha je znepokojujúca a varovná. Pripomínajme si, že to, čomu sa chceme vyhnúť, je odcudzenosť, netvorivé opakovanie, nemenná predpovedateľnosť, nemožnosť ovplyvniť dianie naokolo a zanechať po sebe jedinečnú stopu. Lebo to, čo roky zažívame v PDCS, bolo aj v roku 2018 úplným protikladom Talebovej „škatulkovej“ metafory. Každý deň bol v niečom iný, než sme čakali. Menili sa ľudia, miesta, kde sme kvôli našim projektom a kontraktom zotrúvali, činnosti, ktorým sme sa venovali, formáty, projekty a publikačné výstupy... takmer nič nevieme vopchať do nemennej a vopred predpísanej „škatule“, aj preto má naša práca očarujúci pôvab a neomrzí. Našťastie.

¹ Nicholas Taleb: *Prokrustovo lože*. Paseka, Praha 2018, s. 43.

PDCS V ČÍSLACH 2018

realizovali sme

vydali a publikovali sme

uskutočnili sme

AKTIVITY V ROKU 2018

Témou, ktorá zjednocuje a udáva smer činnosti PDCS, je transformácia konfliktov. Vnímame ju ako vysoko aktuálnu a relevantnú najmä v súvislosti so signálmi radikalizácie častí spoločnosti a tiež v súvislosti so štiepením spoločnosti podľa vzťahu k demokratickým hodnotám, ľudským právam či migrácii. V téme hodnotových konfliktov sme aktívni nielen na Slovensku, ale aj v Európe, najmä v kultúrnom priestore Strednej Európy, kde sa snažíme spájať relevantných aktérov, propagovať dobrú prax a prinášať nové metódy na depolarizáciu a posilňovanie kultúry demokratického dialógu.

1 Občianska participácia

O ČO NÁM V TÉME IDE:

Presadzujeme, aby boli **verejné rozhodnutia v zásadných otázkach verejných politík prijímané s využitím participatívnych procesov**. Seba aj iných vzdelávame v tom, aké možnosti participatívnych procesov sú v konkrétnych situáciách tie najvhodnejšie, ale aj v tom, aké sú ich obmedzenia. Chceme experimentovať s formami využívania deliberatívneho prístupu pri vedení verejnej diskusie. V aktuálnych spoločenských témach hľadáme formy diskusie, ktoré účastníkom umožnia zvažovať odlišné, často konfliktné názory a argumenty a súčasne dosahovať porozumenie a prípadne dohodu na tom, čo v konkrétnych otázkach máme ako spoločnosť robiť.

Úspešne sme ukončili dvojročný česko-slovenský projekt **Komunitné laboratórium** zameraný na sieťovanie a posilnenie zručností mladých občianskych aktivistov usilujúcich o zmenu v miestnej komunite. Takmer tridsať aktívnych mladých ľudí sa na troch vzdelávacích stretnutiach venovalo kampaňovaniu, budovaniu komunity a riešeniu konfliktov. Vydali sme dvojazyčnú príručku Zmena sa začína spolu: ako utvárať a posilňovať komunitu, podieľali sme sa na hackathone zameranom na spoločensky prospešné aplikácie a na konferencii Face to Face sme na Slovensko priniesli aj nemeckú skúsenosť so znižovaním miery radikalizácie prostredníctvom umenia.

„V našej knižke budeme pod pojmom komunita rozumieť najmä spoločenstvo aktívnych ľudí, ktorí sa stretli pri určitom záujme s cieľom meniť veci. Niekedy budeme referovať o komunite ako o aktívnej iniciatíve a skupine, niekedy ako o verejnosti v konkrétnom meste, obci či susedstve. Podstatné je, že komunity sú tu a je na nás, ako ich budeme využívať či rozvíjať.“

z knihy *Zmena sa začína spolu*

Plánovanie stratégie rozvoja Slovenska na najbližšie desaťročie sa tiež vďaka nám uskutočnilo so zapojením odbornej verejnosti. Pre Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu sme viedli **proces zapojenia zainteresovaných aktérov do pomenovania priorít Agendy 2030 pre Slovensko**. Na participatívnom procese sa zúčastnilo spolu 148 ľudí, ktorí pripomienkovali návrh priorít Agendy 2030 pre Slovensko pripravený Prognostickým ústavom SAV. Odborníci sa vyjadrovali k strategickým prioritám v oblastiach ako zdravie a kvalita života, vzdelanie, ekonomický rozvoj, udržateľné sídla a krajina, eliminácia chudoby a sociálna inklúzia a i. Napriek veľmi krátkemu času na proces vznikol kvalitný Návrh národných priorít implementácie Agendy 2030, ktorý bol 13. júna 2018 schválený vládou SR (uznesenie č. 273). Ak vás to zaujíma viac, prečítajte si našu Správu z participatívneho procesu.

„Na stretnutiach zaznelo, že na spracovanie tak veľkej a širokej témy sú potrebné aspoň dva roky intenzívneho stretávania sa odborníkov a zainteresovaných aktérov, ktorí by viedli participatívne diskusie.“

Správa z participatívneho procesu

Napriek tomu, že máme na Slovensku široké možnosti čerpania finančných prostriedkov EÚ prostredníctvom európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), mnohé organizácie túto možnosť nevyužívajú. Dôvodov môže byť viacero, napríklad vyhlásené výzvy nekorespondujú s potrebami regiónu, sú ťažko zrozumiteľné alebo prinášajú privysokú administratívnu záťaž. Preto naše kolegyně v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti vypracovali **spríevodcu pre participatívnu tvorbu výziev EŠIF**. Na základe jeho odporúčaní sa budú môcť potenciálni uchádzači zapojiť do procesu tvorby výziev a predložiť svoje návrhy a pripomienky tak, aby výzvy na čerpanie finančných prostriedkov boli vhodne nastavené pre potreby Slovenska.

Na požiadanie iniciatívy Za slušné Slovensko a iniciatívy Kultúrny reparát sme opakovane v rôznych regiónoch Slovenska **facilitovali stretnutia aktivistov**, aby sa dohodli a sformulovali priority pre pozitívne zmeny v slovenskej spoločnosti. Najviac sme pracovali s regionálnymi aktivistami, ktorí pracujú v oveľa ťažších podmienkach, než tí v Bratislave. V regiónoch narážajú na nemenné štruktúry, túžbu po zmene a súčasne strach z lokálnych mocenských manipulácií u veľkej časti obyvateľov. Sme radi, že sme aj touto činnosťou mohli prispieť k nádejnému demokratizačnému pohybu, ktorý mal svoju nepriamu pozitívnu odozvu v komunálnych aj prezidentských voľbách.

Ukrajina prechádza reformami verejnej správy, súčasťou ktorých je samostatnosť komunít v hospodárení s vlastným rozpočtom. Mestá a obce však nemajú skúsenosti v hospodárení, plánovaní, a najmä v zapájaní verejnosti do rozhodovania. Spoločne s mimovládnu organizáciou MART sme v tomto projekte vyškolili 22 predstaviteľov samospráv, ktorí neskôr preškolili 732 poslancov, starostov a občianskych aktivistov v princípoch a technikách občianskej participácie. Najmenej polovica z nich si vyskúšala nejakú formu zapojenia verejnosti, či už participatívny rozpočet, plánovanie verejných priestorov so zapojením verejnosti, či plánovanie rozvoja obcí a miest. Vďaka projektu **Samospráva pre ľudí** sa participatívne prístupy dostávajú do praxe fungovania samospráv v desiatkach miest (najmä) na východe Ukrajiny.

*„Ak sa chceme rozvíjať, treba sa prestať „piáriť“,
ale sadnúť si a dohodnúť sa.“
starosta obce v Doneckej oblasti*

Aj naši albánski partneri rozvíjajú tému občianskej participácie. V rámci projektu **Partnerstvá mimovládnych organizácií a samospráv: spoločne pre efektívnejšiu participáciu** sme školili a konzultovali mimovládne organizácie, aby tieto získali zručnosti nevyhnutné na spoluprácu so samosprávami. Na tréningoch sa zúčastnili aj predstavitelia miestnych samospráv, čo prinieslo nové úrovne diskusie a možnosti nových partnerstiev či spolupráce. Príležitosti pre stretnutia a diskusiu,

no najmä spoločné vzdelávanie mimovládnych organizácií a samospráv, sú v Albánsku stále dosť vzácne. Pracovali sme tiež na odovzdaní slovenskej skúsenosti s udeľovania ocenenia Biela vrana. Albánski partneri si pozreli podujatie na Slovensku a mali možnosť konzultovať s expertmi prípravu podobného podujatia u seba v krajine. Do projektu sa zapojilo 90 predstaviteľov albánskych MVO, 48 ľudí zo samosprávy, 8 expertov zo SR a 6 expertov z Albánska.

2 Občianski aktéri v konfliktoch

O ČO NÁM V TÉME IDE:

Realizujeme projekty a aktivity s cieľom vytvoriť **sieť občianskych aktérov intervenujúcich v komunitných a spoločenských konfliktoch**, ktoré majú hodnotový základ. Chceme prepájať občianskych aktérov na Slovensku a vo Východnej a Strednej Európe, ktorí sa podobne ako my, snažia nájsť formy intervenovania do spoločenských konfliktov, a to či prostredníctvom diskusie (deliberácie), alebo inými komunitnými alebo vzdelávacími aktivitami. Spolu s týmito aktérmi chceme ovplyvňovať verejný diskurz v našom regióne a presadzovať v ňom demokratické hodnoty slobody a oceňovania rôznorodosti, ako aj širšej zodpovednosti za svet, v ktorom žijeme.

Úspešne sme spustili **Európsku sieť pre nenásilie a dialóg (ENND)**, ktorej cieľom je dlhodobé prepájanie a podpora občianskych iniciatív zjemňujúcich polarizáciu v spoločnosti najmä v oblasti strednej a východnej Európy. Spustili sme webstránku www.ennd.eu, na ktorej nájdete **Manifesto** siete, množstvo informácií o iniciatívach, ktoré považujeme za dobré príklady z praxe, ako aj virtuálny online sľub, ktorý podpísalo takmer 9 tisíc ľudí z celej Európy. V rámci samotného prepájania občianskych aktérov sme v roku 2018 zorganizovali štyri vzdelávaco-sieťovacie stretnutia v Budapešti, Prahe, Belehrade a Sofii so zameraním na témy prevencie radikalizácie a pravicového extrémizmu, úlohy médií v prevencii polarizácie spoločnosti a problému falošných správ a hoaxov v online prostredí. Vydali sme tiež unikátnu analýzu

hodnotových konfliktov v Strednej Európe Value-Based Conflicts in the Region Between the Oder and the Danube.

Ako súčasť tohto programu sme 26. – 27. apríla 2018 v Bratislave zorganizovali v poradí **štvrtú medzinárodnú konferenciu Občianski aktéri v konfliktoch** s podnázvom Face to Face, ktorej cieľom bolo preskúmanie možnosti návratu k autentickému komunikácii „zoči-voči“ ako možného nástroja na posilnenie sociálneho dialógu medzi rôznymi stranami v spoločenských hodnotových konfliktoch. Konferencie sa zúčastnilo 120 hostí zo 17 krajín.

„Dávam prednosť tomu, aby sme sa rozprávali jeden s druhým navzájom. Pretože mám takú teóriu: Ak sa dvaja nepriatelia rozprávajú, vtedy nebojujú. Môžu kričať a revať, môžu búchať päšťou do stola, aby si presadili svoje, ale stále sa rozprávajú – nebojujú. Keď sa rozhovor preruší, pripravuje sa pôda pre násilie. Preto v tom rozhovore musíme pokračovať.“

Daryl Davis, hudobník a občiansky aktivista

Cieľom **medzinárodnej kampane Peace Sofas**, ktorú sme spustili v roku 2018, bolo atraktívnou formou upozorniť európsku verejnosť na dôležitosť nenásilného a konštruktívneho dialógu na hodnotové otázky. Vytvorili sme www.peacesofas.org a video promovúce tieto hodnoty. Našli sme dvojice ľudí s odlišnými názormi, ktorí nám venovali svoje vlastné sedačky. Tie sme rozpílili, spojili a na nich sa odohral dialóg, ktorý ostal nahratý na audiozázname v samotnej sedačke. Dialógové sedačky boli prezentované v lete v rámci umeleckej inštalácie v prestížnom Museum Quartier vo Viedni. Články, videá a rozhovory k tejto inštalácii videlo a čítalo aspoň 1,8 milióna obyvateľov EU, najmä v krajinách V4, Bulharsku a Rumunsku. Súčasťou kampane bola aj séria šiestich videí promovúcich príklady dobrej praxe v oblasti de-polarizácie spoločnosti a rozhovory s hosťami medzinárodnej konferencie Face to Face.

„Pohovky sú skvelým miestom pre dialóg medzi ľuďmi s opačnými názormi. Je to úžasný symbol. Keď je človek pohodlne usadený v pohovke, cíti sa ako doma, v bezpečí. Je to opak debaty na pódii.“

Dr. Christian Strasser, MBA, riaditeľ MuseumsQuartier Viedeň

O ČO NÁM V TÉME IDE:

Prinášame na slovenské školy témy a metódy **globálneho vzdelávania** s dôrazom na **občianske vzdelávanie**. Prostredníctvom kvalitných kurzov, simulácií a iných kultúrno-vzdelávacích podujatí poskytujeme študentom a pedagógom vzdelávanie najmä na témy súvisiace s budovaním mieru (peacebuilding) a aktívnym občianstvom, vrátane hľadania riešení problémov extrémizmu, radikalizácie a polarizácie spoločnosti. Tieto témy sa snažíme prinášať aj do iných častí sveta, nielen stredoeurópskeho regiónu, pričom kladieme dôraz na výmenu skúsenosti s budovaním demokratickej kultúry v rôznych krajinách a regiónoch sveta.

V projekte **Build Solid Ground** sa spolu s ďalšími 13 partnermi z krajín EU venujeme téme udržateľného rozvoja v oblasti bývania, migrácie či nárastu extrémizmu medzi mladými Európanmi. Našou

doménou sú najmä vzdelávacie aktivity. V poslednom roku to boli najmä neformálne diskusie na stredných školách vo formáte tzv. živých knižníc. Tu sa mali študenti možnosť dozvedieť od Afričanov žijúcich na Slovensku, v čom je iný život v ich rodnej krajine – Keni či Guinei. V spolupráci s umelcami pod režisérskou taktovkou Šimona Ferstla sa nám podarilo pripraviť autorské divadelné predstavenie *Bistro Afrika*, ktorým sme prispeli k diskusii o stereotypnom zobrazovaní a nebezpečenstve jedného príbehu. Predstavenie spolu s diskusiou je určené pre stredné školy, ako aj širšiu verejnosť. Okrem slovenskej premiéry a ďalších repríz v Bratislave, Trnave, Trenčíne a Žiline sme Bistro otvorili aj vo francúzskom Marseille.

„Bistro Afrika – miesto, kde nebudete nikdy hladní. Afrika, tento krát bez hladu!“ z divadelnej hry

Zimnú školu rozvojového a mierového vzdelávania sme po prvýkrát v tomto roku realizovali kombinovanou metódou online aj offline. Na téme zaberania pôdy a núteného vysídľovania lokálneho obyvateľstva spojeného s medzinárodnými športovými mega-podujatiami, akými boli aj majstrovstvá sveta vo futbale alebo olympijské hry v Brazílii, sme spolupracovali s brazílskym výskumníkom a aktivistom Billym Bastosom Graeffom a nemeckou spoločnosťou Planpolitik, ktorá zrealizovala online prostredie pre výučbu. Zimnej školy sa zúčastnilo 17 vysokoškolských študentov z troch univerzít: UK Bratislava, UMB Banská Bystrica a UPOL Olomouc.

„Skutočne sme začali pociťovať dopady tohto mega-podujatia, keď niekto z mestského úradu prišiel a povedal, že 1600 rodín sa musí odtiaľto vysťahovať.“
respondent výskumu Billyho Graeffa

Projekt **Otvoreným vzdelávaním k aktívnemu občianstvu** sme v decembri otvorili predstavením a diskusiou *Bistro Afrika* so študentmi prvého a druhého ročníka Bilingválneho Gymnázia v Žiline. Na intenzívnejšiu prácu s učiteľmi a študentmi sa tešíme v roku 2019.

V projekte **Rozvoj programov globálneho vzdelávania na vysokých školách na Slovensku**, ktorý realizujeme spolu s partnermi (Človek v ohrození, Živica, Pedagogická fakulta UMB, sociologička Lýdia Marošiová), mapujeme stav, prekážky a výzvy globálneho vzdelávania na slovenských základných, stredných a vysokých školách. Realizujeme viacročný zber dát a ich analýzu, ktorej výsledky plánujeme sprístupniť ako otvorené dáta pre ďalšie spracovanie. Podarilo sa nám zrealizovať aj viaceré vzdelávacie olovranty a tréningy pre vysokoškolských učiteľov na témy ako participatívne metódy učenia, reflexia a sila zážitku v učení, procesy polarizácie a ako pracovať s mladými ľuďmi, ktorí majú tendenciu sa radikalizovať.

Už štvrtý semester vedieme pre Fakultu sociálnych a ekonomických vied UK predmet **Globálne výzvy**. Študenti piateho ročníka Európskych štúdií sa v rámci neho učia spájať teoretické vedomosti z rôznych oblastí, ako sú medzinárodná bezpečnosť, klimatická zmena, chudoba, terorizmus, medzinárodný ekonomický rozvoj, konflikty, rozvoj nových technológií, či radikalizácia mládeže. Vyučovanie prebieha

u nás a počas neho študenti sami hľadajú odpovede na globálne otázky. Na konci píšu svoje práce formou blogpostov či statusov.

4 Organizačný rozvoj a zmena

O ČO NÁM V TÉME IDE:

Organizácie niekedy potrebujú reštart. Pomáhame s procesmi, ktoré prinášajú zmeny v ich živote a fungovaní. Facilitujeme strategické stretnutia, koučujeme lídrov, konzultujeme organizačné zmeny, ktoré pomáhajú reagovať na nové výzvy, robíme evalvácie programov. Keďže nás zmena baví, pomáhame ju zvládať aj našim partnerom.

Medzi organizáciami, ktoré využili naše konzultácie či facilitáciu stretnutí pri strategickom rozhodovaní v tomto roku, patria Nadácia Socia, občianske združenia Via Iuris, Zrejme, ale aj Koalícia za spoločné vzdelávanie – Inklukoalícia.

Pre európsku sieť watchdogových a environmentálnych organizácií Bankwatch sme realizovali **evalváciu trojročného programu Financing development and developing finance for EYD2015**. Pomohli sme im tak zreflektovať aktivity a výstupy a pomenovať dopady spoločnej snahy konzorcia 20 projektových partnerov. Tá mala zabezpečiť, aby financovaním výstavby energetických infraštruktúrnych projektov z európskych verejných zdrojov v krajinách mimo EÚ, nedochádzalo k porušovaniu ľudských práv a slobôd, poškodzovaniu životného prostredia a vylučovaniu miestnych obyvateľov z rozhodovania. Zároveň išlo o zvýšenie povedomia verejnosti o týchto otázkach a presadenie zmien v príslušných verejných politikách. Z našej evalvácie vyplynulo, že medzinárodnému konzorciu sa okrem iného podarilo cez médiá dosiahnuť 75 miliónov obyvateľov, ovplyvniť 8 verejných politik na úrovni EÚ, ako aj zastaviť alebo odložiť viacero energetických projektov škodlivých pre životné prostredie (napr. rozšírenie uhoľnej elektrárne Plomin v Chorvátsku).

Pre Bratislavský samosprávny kraj (BSK) sme ukončili **mapovanie kultúry na území BSK pre potreby aktualizácie Stratégie rozvoja kultúry na roky 2018–2020**. Po mapovacích rozhovoroch s kultúrnymi zariadeniami v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK a ich strategickom plánovaní sme viedli niekoľko spoločných diskusií zameraných na mapovanie kultúrnej ponuky a potrieb nezávislých kultúrnych organizácií v regióne.

5 Tréningy a vzdelávanie

O ČO NÁM V TÉME IDE:

Našu misiu naplňame aj prostredníctvom tréningov, ktoré reagujú na aktuálne témy spojené s transformáciou konfliktov, občianskou participáciou, alebo z novými výzvami v oblasti vzdelávania, s ktorými sa stretávajú učitelia rôznych typov škôl. **Špecializované vzdelávanie** poskytujeme tiež pracovníkom verejnej správy či súkromného sektora.

Mladých vedcov zo SAV sme trénovali v prezentovaní. Tridsať doktorandov z rôznych vedeckých ústavov absolvovalo náš dvojdnový kurz **Prezentačné zručnosti – vecne a pútavo**. Sami si uvedomujú, aké je dôležité odkomunikovať správne výsledky svojho výskumu nielen odborníkom, ale aj laickej verejnosti najmä v súčasnosti, keď veda čelí nepochopeniu a kritike z rôznych kruhov.

Ako pomôcť dieťaťu, ktoré je ohrozené násilím, kam sa obrátiť a kto je v skutočnosti zodpovedný? Zabezpečiť **efektívnu ochranu a pomoc deťom pred násilím** je aktuálne na Slovensku náročná úloha zamotaná v sieti rôznorodých inštitúcií s rôznorodými kompetenciami. Aj preto na Slovensku v roku 2017 vznikla funkcia koordinátora ochrany detí pred násilím, ktorý má priniesť do zamotaného systému poriadok. Koordinátori si však musia vybudovať svoju vymedzenú pozíciu a kompetencie. V tomto procese im v spolupráci s **Národným koordináčnym strediskom pre riešenie problematiky násillia na deťoch** prišli na pomoc naši kolegovia – tréneri PDCS, ktorí preškolili viac ako 50 koordinátorov z celého Slovenska.

V posledných rokoch sa do popredia dostávajú aj témy, ktoré reagujú na celospoločenské javy ako konšpiratívne myslenie, rastúcu polarizáciu a fragmentáciu, postupný nárast radikalizácie. Aj preto sme medzi otvorené tréningy zaradili témy ako **Kritické myslenie, Obrana voči manipulácii a konšpiratívne myslenie a Komunikácia v konflikte**. Tie mali výbornú odozvu a okrem účastníkov otvorených tréningov si ich pre svojich pracovníkov objednali aj viaceré ďalšie inštitúcie, napríklad Migračný úrad či Právnická Fakulta Trnavskej Univerzity. Tieto témy sme zaradili aj do pravidelných kurzov pre študentov a mladých pracovníkov v Sokratovom inštitúte a špičkových učiteľov v prednáškach a tréningových blokoch Komenského inštitútu (Živica). Podľa odozvy vidíme, že tam sa tieto poznatky a zručnosti nestratia.

Už niekoľko rokov spolupracujeme s Nadáciou Via v Českej republike pri realizovaní vzdelávania komunitných lídrov z celej Európy v rámci programu ViabilityNet 3.0. Témy, ktoré sme v rámci programu

zabezpečovali, boli **Participatívne prístupy a komunitný rozvoj a Riešenie konfliktov v komunite.**

Od roku 2017 často poskytujeme tréningy Facilitácie pre Miestne akčné skupiny (MAS) združené v Národnej sieti MAS v Českej republike. Tento rok sme vyškolili viac ako 120 pracovníkov a pracovníkov MAS v zručnostiach potrebných na vedenie menších aj väčších stretnutí v komunite či mikroregióne. A záujem neklesá.

Trénersky sme sa zapojili do medzinárodného projektu Social(i) Makers, ktorý na Slovensku koordinuje Nadácia Pontis, s cieľom podporiť na Slovensku sociálne inovácie ako spôsob riešenia sociálnych, environmentálnych a ekonomických problémov. V Bratislave a Košiciach sme viedli 4 workshopy spolu pre desiatky účastníčok a účastníkov na témy sociálneho podnikania a zapojenia zainteresovaných strán. Starostovia, pracovníci verejnej správy, a najmä záujemcovia z neziskových organizácií sa tak oboznámili s tvorbou podnikateľských modelov a znižovaním podnikateľského rizika správnym zapojením zainteresovaných strán.

ČO SME V TOMTO ROKU POVEDALI, NAPÍSALI A VYDALI

Podarilo sa nám vydať dve samostatné publikácie:

- D. Ondrušek, B. Strečanský a Z. Fialová (Eds):

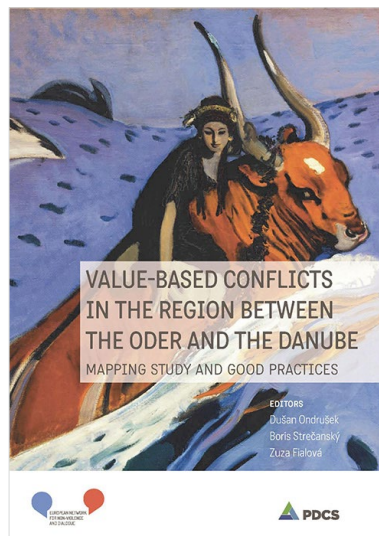
**Value-Based Conflicts
in the Region Between the
Oder and the Danube.**

PDCS 2018, 250 s.

- Z. Paulíniová a kol.:

Zmena sa začína spolu.

PDCS 2018, 36 s.

Na našej webstránke sme uverejnili 32 blogpostov, najmä na témy transformácie konfliktov, polarizácie spoločnosti, či iných globálnych výziev ale aj na témy súvisiace s našimi tréningami, ako napríklad time management, kritické myslenie, vyjednávanie, písanie či vystupovanie na verejnosti.

Niekoľkokrát sme vystúpili v televízii či v rozhlase na témy súvisiace s konfliktami, solidaritou, či vzdelávaním pre 21. storočie.

Začali sme s pravidelným publikovaním podcastov, v ktorých diskutujeme špecifické témy týkajúce sa hodnotových konfliktov, polarizácie spoločnosti, radikalizácie a tiež nástrojov, ako spôsobiť v spoločnosti „obrusovanie hrán“.

Na našom kanáli Youtube sme v tomto roku publikovali 27 vzdelávacích, informačných a propagačných krátkych videí. Z nich sú výnimočné dve série. Prvou sú Rozhovory „zoči-voči“ z hosťami konferencie Face to Face a druhou príklady dobrej praxe zmierňovania polarizácie a konfliktov v Strednej Európe. Obe série vznikli v rámci projektu ENND. Pozoruhodné je tiež video ku kampani Peace Sofas, ktoré svojou výpoveďou ďaleko presahuje rámec tohto projektu.

Výber z toho, čo povedali a napísali o nás, našej práci, či našich hosťoch médiá, sme sústredili k výstupom z konferencie Face to Face.

KLIENTI A PARTNERI

Ahalar (Ukrajina)
Bankwatch
Bratislavský samosprávny kraj
Cultures Interactive (Nemecko)
Človek v ohrození
Európska únia
European Wergeland Centre (Nórsko)
Fakulta sociálnych a ekonomických vied
Univerzity Komenského
Filozofická fakulta Univerzity Komenského
Fundacja Partners Polska (Poľsko)
Habitat for Humanity International
Inklukoalícia
Jablko.sk
Kultúrny reparát
MART (Ukrajina)
Migračný úrad Ministerstva vnútra SR
MuseumsQuartier (Rakúsko)
Nadace Via (Česká republika)
Nadácia Pontis
Nadácia Socia
Národní síť Místních akčních skupin České republiky
Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky
násilia na deťoch
Nesehnutí (Česká republika)

Partners Albania
Partners Bulgaria Foundation (Bulharsko)
Partners Hungary Alapítvány (Maďarsko)
Patrir (Rumunsko)
Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela
Planpolitik (Nemecko)
Porticus (Rakúsko)
Právnická Fakulta Trnavskej Univerzity
Prírodovedecká fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Slovenská akadémia vied
SlovakAid
Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti
Via Iuris
Za slušné Slovensko
Združenie Zrejme
Živica

KTO JE KTO V PDCS V ROKU 2018

Predseda Správnej rady:

Dušan Ondrušek

Riaditeľka:

Karolína Miková

Zástupkyňa riaditeľky:

Anna Zemanová

Office manažérka:

Monika Straková

Projektoví manažéri a manažérky, tréneri a trénerky, konzultanti a konzultantky

Katarína Bajzíkova

Zuza Fialová

Peter Gušťařík

Monika Náglová (do apríla 2018)

Luboslava Šefčíková

Adela Tihláriková

Lukáš Zorád

Miroslava Žilinská (od mája 2018)

Finančná manažérka

Lucia Kalmárová

Účtovníčka

Zuzana Kamenická

Starostlivosť o kvietky a naše priestory

Katarína Szigeti

Stážisti a stážistky, junior tréneri

Monika Gašparová

Branislav Jamriška

Tomáš Hallon

Melinda Simonová

Alžbeta Hamráková

Magdaléna Šimková

Matúš Horvatovič

ROZPOČET PDCS V ROKU 2018

v celých eurách k 31. 12. 2018

Súvaha	Brutto	Korekcia	Netto
Aktíva			
Dlhodobý hmotný majetok	121 658	70 531	51 127
Dlhodobý finančný majetok			
Zásoby	1 618		1 618
Krátkodobé pohľadávky	2 758		2 758
Finančné účty	200 037		200 037
Časové rozlíšenie	3 420		3 420
Aktíva celkom	329 491	70 531	258 960

Pasíva

Imanie a peňažné fondy	6 200
Fondy tvorené zo zisku	49 731
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	79 365
Výsledok hospodárenia	269
Rezervy	3 068
Dlhodobé záväzky	369
Krátkodobé záväzky	3 218
Bankové výpomoci a pôžičky	6 139
Časové rozlíšenie	110 601
Pasíva celkom	258 960

Výkaz ziskov a strát (v celých eurách)	Činnosť		k 31. 12. 2018
Náklady	Hlavná nezdaňovaná	Podnikateľská zdaňovaná	Spolu
Spotreba materiálu	13 600	2 313	15 913
Spotreba energie	1 446	103	1 549
Predaný tovar	68	15	83
Opravy a udržovanie	6 419	1 824	8 243
Cestovné	15 792		15 792
Náklady na reprezentáciu	36		36
Ostatné služby	294 760	19 843	314 603
Mzdové náklady	83 848	20 211	104 059
Zákonné sociálne poistenie	28 016	6 649	34 665
Zákonné sociálne náklady	3 143		3 143
Daň z nehnuteľnosti	120	121	241
Ostatné dane a poplatky	271	0	271
Odpísané pohľadávky			
Úroky			
Kurzové straty	95		95
Dary	530		530
Osobitné náklady	61 826		61 826
Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	1 445	1 445	2 890
Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	99 631		99 631
Iné ostatné náklady	720	19	739
Poskytnuté príspevky fyzickým osobám			
Náklady celkom	611 766	52 543	664 309

Výnosy			
Tržby z predaja služieb		51 282	51 282
Tržby za predaný tovar	68	15	83
Úroky		1	1
Kurzové zisky	44		44
Prijaté dary			
Prijaté príspevky od iných organizácií	243 022	400	243 422
Prijaté príspevky od fyzických osôb	7 484		7 484
Osobitné výnosy			
Iné ostatné výnosy	315		315
Príspevky z podielu zaplatenej dane			
Dotácie	361 957		361 957
Výnosy celkom	612 890	51 698	664 588
Výsledok hospodárenia pred zdanením	1 124	-845	279
Daň z príjmov	0	10	10
Výsledok hospodárenia po zdanení	1 124	-855	269

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Štatutárnemu orgánu PDCS, o.z., Štúrova 13, 811 02 Bratislava

SPRÁVA Z AUDITU ÚČTOVNEJ ZÁVIERKY

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky spoločnosti PDCS, o.z. („Organizácia“), ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2018, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie Organizácie k 31. decembru 2018 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných auditorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od Organizácie sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že auditorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Iná skutočnosť

Organizácia nespĺňa veľkostné kritériá pre povinný audit účtovnej závierky v zmysle zákona o účtovníctve, a teda nemusí ani vypracovať výročnú správu. Pre audit účtovnej závierky sa rozhodla dobrovoľne.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti Organizácie nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle Organizáciu zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný

(1)

podľa medzinárodných auditorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných auditorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachováme profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme auditorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame auditorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol Organizácie.
- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných auditorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť Organizácie nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z auditorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že Organizácia prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Bratislava, 21. februára 2019

D. P. F., spol. s r. o.
Černicová 6, 831 01 Bratislava
Licencia SKAU č. 140

Obchodný register Okresného súdu
Bratislava I, odd. Sro, vl. č. 23006/B

Ing. Jana Paulenová
Štatutárny audítor
Licencia SKAU č. 442

(2)

PDCS, o.z., Partners for Democratic Change Slovakia
Štúrova 13 / 811 02 Bratislava / Slovensko
tel.: +421-2-52 92 50 16 / e-mail: pdcs@pdcs.sk / www.pdcs.sk